

Polsko bojuje i za naši ústavu, vysvětluje právník Zdeněk Koudelka

- CZ24 News | 17. srpna 2023

EU: V červenci 2023 zažalovala Evropská komise u Soudního dvora Evropské unie Polsko kvůli rozhodnutí polského Ústavního tribunálu, že přisvojí-li si orgány Evropské unie pravomoci, jež na ně Polsko nepřeneslo mezinárodní smlouvou, a pokud se bruselské směrnice a nařízení povyšují nad polskou ústavou, jsou v rozporu s ústavou Polska - nejvyšším aktem práva na území Polska.

Je-li stát svrchovaným státem, nemůže svou ústavu podrobit cizí moci. Polský Ústavní tribunál nemohl dát jinou odpověď na otázku, co je víc, zda evropské směrnice nebo polská ústava. Svrchovanost na jednom území může být jen jedna. Buď je Polsko svrchovaným státem i po jeho vstupu do Evropské unie a má prim jeho ústava, nebo je závislým územím, kde mají prim evropské směrnice a nařízení.

Evropská komise využívá všech prostředků, aby prosadila dominanci práva Evropské unie i své moci vůči polské ústavě. Připomíná to Brežněvovu doktrínu o omezené suverenitě socialistických států, která ospravedlňovala zasahování. Jde o dvojí metr vůči západním a východním členům Evropské unie. Prioritu vlastní ústavy nad evropským právem konstatoval i německý Ústavní soud. Naposledy se postavil v roce 2020 proti nákupu evropských dluhopisů německou Spolkovou bankou s tím, že o tom může rozhodnout jen německý Spolkový sněm, přestože Soudní dvůr EU prohlásil, že rozhodnout o tom přísluší Evropské centrální bance. Německý Ústavní soud se vzepřel evropskému právu a nadřadil ochranu německé ekonomiky, což je podstatná část svrchovanosti každého státu. Brusel kolem toho chodil po špičkách. Když něco řeknou Němci, je to v Bruselu posuzováno jinak, než když to řeknou Poláci. Nakonec Spolkový sněm s těmito nákupy souhlasil.

Přednost ústavy před evropským právem deklaroval i náš Ústavní soud v nálezu, který se týkal lisabonské smlouvy v roce 2008: „*v případě jasného konfliktu mezi domácí ústavou a evropským právem, který nelze zhojit žádnou rozumnou interpretací, musí mít ústavní pořádek České republiky, zejména jeho materiální ohnisko, přednost.*“. Roku 2012 se Ústavní soud postavil proti nadřazování rozhodnutí Soudního dvora EU nad naše ústavní předpisy v souvislosti s důchody z dob Československa vyplácenými Slovenskem našim občanům, kdy Ústavní soud označil jednání Soudního dvora EU za „*exces unijního orgánu*“ a uvedl, že evropský soud nerespektuje evropské dějiny.

Na jednom území může být jen jedna svrchovaná moc. Státy mohou přenést své pravomoci na mezinárodní orgán, ale jen ty, které výslovně označí v mezinárodních smlouvách. Ale v Bruselu si přisvojují nové pravomoci a zasahují do oblastí, které na ně nebyly přeneseny, s odvoláním na fráze o společných hodnotách. Polsko se proti tomu postavilo.

Přitom lisabonská smlouva, která je smluvním základem Evropské unie, odmítla na rozdíl od předchozího návrhu smlouvy o Ústavě pro Evropu tezi, že právo Evropské unie má přednost před právním řádem členského státu, tedy i jeho ústavou. Členské státy toto ponížení vlastních ústav nechtěly. Přesto to Evropská komise i Soudní dvůr EU prosazují. Rozhodovat o žalobě Evropské komise bude Soudní dvůr EU, který však není nestranný, ale je součástí sporu. Rozhodnout ale mohou v roce 2024 i voliči tím, že do Evropského parlamentu buď zvolí strany, které uznávají suverenitu členských států, nebo strany, které chtějí změnit unii ve federaci skrze rozhodnutí Evropské komise a Soudního dvora EU bez ohledu na stávající smlouvy a ústavy členských států s odkazem na neurčité materiální jádro a integrační duch smluv, aniž by se vyjádřili občané a parlamenty členských států.

AUTOR: Zdeněk Koudelka

[ZDROJ](#)